

Redengevende omschrijving gemeentelijke monumentenlijst

Boekholtstraat 5

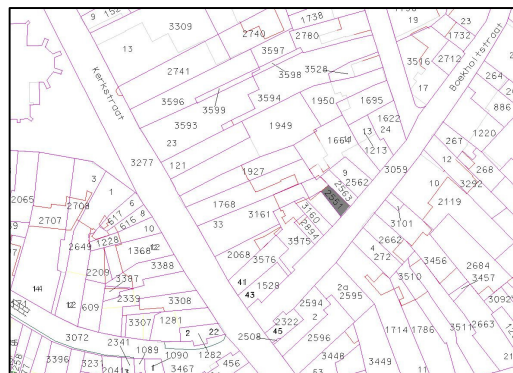
Monumentnummer : GM090

Straat : Boekholtstraat
Huisnummer : 5
Toevoeging : ---
Postcode : 6981 CV

Kadastrale aanduiding : Doesburg
Sectie : C
Nummer : 2551 (bij Kerkstraat 31)

Naam object : ---
Bouwjaar : XVI-XIX
Bouwstijl : ---
Architect : nb
Oorspronkelijke functie : woonhuis
Huidige functie : schuur/opslag

Inventarisatie/beschrijving : dhr. J. Krijnen
Datum beschrijving : 23-09-2013
Datum aanwijzing : 16-09-2014

Situering

Meest rechter perceel van een rij van vier percelen binnen één casco. Pand is gelegen aan de Boekholtstraat binnen de historische binnenstad van Doesburg. Het pand staat in de rooilijn aan de straat.

Hoofdropzet

Het meest rechter perceel van een rij van vier éénlaagse panden onder één doorlopend zadeldak tussen topgevels met uitbreidingen aan de achterzijde, aangekapt met lessenaarsdaken. Het meest rechtsgelegen perceel heeft een mansardekap. Het pand heeft een zolder en een vliering, het is niet onderkelderde.

Historie

De Boekholtstraat is gelegen op de grens van de vroegste stadsuitleg uit de eerste helft van de dertiende eeuw en de in 1343 gestichte zuidelijke stadsuitbreiding.

De straat wordt gekenmerkt door bebouwing van een of twee lagen met een kap veelal parallel aan de straat, overwegend in gebruik als schuur en opslag, afgewisseld met woonhuizen en panden met de nok haaks op de straat.

Beknopte bouwgeschiedenis

Het huis is afgaande op het metselwerk van de zijgevel en de muizentandlijst van de gezamenlijke voorgevel in de vijftiende of zestende eeuw tot stand gekomen, waarna in de achttiende eeuw een verbouwing tot woonhuis heeft plaatsgevonden en in de negentiende eeuw de kapconstructie werd gewijzigd in een mansardekap. Begin twintigste eeuw (1921) zijn in de voorgevel van Boekholtstraat 3 grote wagendeuren ingebracht, waarschijnlijk zijn in deze periode ook de grote deuropeningen van nummer 5 en het ongenummerde perceel links gecreëerd.

Exterieur

Nummer 5 en Boekholtstraat ong. zijn de twee rechter percelen van een rij van vier huizen, nu in gebruik als garage, schuur en opslagruimte, het ongenummerde perceel onder één doorlopend zadeldak met nummer 5a en nummer 3 evenwijdig aan de straat. De gemetselde voorgevel is gepleisterd. In de gevel zijn beide adressen voorzien van twee houten, opgeklampte garagedeuren, draaiend met gehengen op duimen, waarboven een stalen IPE-balk, die de bovenliggende gevel opvangt. In de rechterdeur van nummer vijf is een loopdeur opgenomen. Nummer 5 heeft een aparte toegang geheel rechts ten behoeve van een bovenwoning van Kerkstraat 31. Boven de balk zijn de bovenste delen van twee kozijnen bewaard gebleven met bovenlichten, van elkaar gescheiden door een muurdam. Het bovenlicht is in het ongenummerde pand dichtgemetseld en gestuct. De kozijnen hebben een gepende bovendorpel, gezekeerd met toognagels en gevuld met drieruits ramen met verticale roeden.

De gevel is voorzien van enkele gesmede staafankers en heeft in beide adressen op de zolderverdieping een rechthoekige gevelopening met opgeklampt zolderluik. Dat luik kan in het ongenummerde perceel nog van grote ouderdom zijn en heeft oude gesmede gehengen met uitgesmede vlinderscharnieren. Links en rechts van de luiken bevindt zich onder de goot een gepleisterde, platte muizentandlijst. Dit architectonische motief dateert doorgaans uit de late middeleeuwen en is tot in de vroege 17^e eeuw toegepast. De gevel wordt aan de bovenzijde afgesloten met een kunststof bakgoot op houten klossen. Het dakvlak boven Boekholtstraat ong. is belegd met muldenpannen, boven nummer 5 met oude Hollandse pannen, deels grijs gesmoord, deels rood gebakken. De hoger oprijzende linker deel van het dak wordt afgesloten met een windveer en waterbord die de overgang tussen beide daken en beide pandhelften markeert.

Het pand wordt rechts afgesloten door een gemetselde topgevel, die het geknikte profiel van de mansardekap weerspiegelt en waarvan het deel boven de knik in het verleden is vernieuwd in machinale baksteen. Waarschijnlijk is bij die gelegenheid het uitgemetselde rookkanaal van de oude gevel gesloopt, getuige het bouw- en roetspoor in het oudere, onderste deel van de gevel. De gevel is voorzien van enkele gesmede staafankers. De linker topgevel van de rij is onder de beschrijving van Boekholtstraat 3 behandeld.

De achtergevel bestaat uit een lage bakstenen muur waarin bij nummer 5 een dubbele houten deur is opgenomen en bij nummer 5 een eenvoudige, moderne deur. De muur wordt aan de bovenzijde afgesloten door een bakgoot met eenvoudig geprofileerd houten boeiboord met zinken kraal. Hierboven rijzen de forse, gesloten dakvlakken van de hoofdbebouwing op met aankappingen zonder zeeg. In de dakvlakken is een enkele glazen dakpan gelegd voor daglichttoetreding op de zolders.

Interieur nummer 5

Begane grond: De begane grond van nummer 5 was tot voor kort een ongedeelde ruimte waarin recent ten behoeve van een aparte toegang voor de bovenwoning van Kerkstraat 31 met houten stijl- en regelwerk en moderne gipskartonplaten een gang met verlaagd plafond is afgescheiden. De zolderbalklaag is grotendeels in het zicht en bestaat uit een eiken moer- en kinderbintenplafond van twee balkvakken breed met rechts een randbalk, in het midden een moerbalk en een tweede moerbalk opgenomen in de scheidingswand met het linker pand. Deze scheidingswand is als gepleisterde vakwerkwand uitgevoerd met eiken stijl- en regelwerk. Per balkvak liggen zeven brede vloerdelen over de kinderbinten. Dit kunnen eiken of grenen delen zijn. In het muurwerk van de zijgevel rechts is het bovenste deel van een forse stookplaats aanwezig, waarvan in het verleden de voorzijde (de schouwboezem) is gesloopt. Het bij deze stookplaats behorende rookkanaal is aan de buitenzijde van de gevel als bouwspoor behouden.

Zolder: deze is niet toegankelijk. De kapconstructie is zichtbaar vanaf de zolder van Boekholtstraat ong. en kan zodoende deels worden beschreven. Gelet op de doorlopende eiken flieringbalken, de positie van de knik in het dak en de historische zolderbalklaag in nummer 5 is het zeer aannemelijk dat ook historische gebinten aanwezig zijn, die de daksporen dragen.

Een deel van de zolderruimte is boven het gebint voorzien van een vlieringvloer. Deze was ten tijde van het bezoek niet toegankelijk. Op de vliering zijn de sporen en de dakpannen vrij in het zicht. Op de vliering lag ten tijde van het bezoek een hijsrad opgeslagen, dit heeft waarschijnlijk behoord bij een in het verleden verwijderde hijskapel met hijsbalk.

Bouwdossiers

Niet bekend

Literatuur

- Haans, F.A.C., H. J. van Capelleveen, *Beschrijving Boekholtstraat 3 Doesburg*, 6-5-1990 (adviesnr. 107a en 107b)
- Haans, F.A.C., H. J. van Capelleveen, *Beschrijving Boekholtstraat 5 Doesburg*, 16-5-1990 (adviesnr. 109a)
- Haans, F.A.C., H. J. van Capelleveen, *Beschrijving Boekholtstraat 7 Doesburg*, 16-5-1990 (adviesnr. 109b)

- Haans, Frank, *Monumentengids Doesburg*, Utrecht 2008, 135

Waardering

Het pand dateert uit de vijftiende of zestiende eeuw met aanpassingen uit de late achttiende en negentiende eeuw en maakt deel uit van een rij van vier percelen deels onder één dak. Leidend voor de waardebeoordeling zijn de ouderdom, de stedenbouwkundig-historische relatie met de verkaveling en de architectuurhistorische en bouwhistorische betekenis van het pand. Daarnaast is de ligging van belang direct aan de straat.

Het object Boekholtstraat 5 is van algemeen belang voor de gemeente Doesburg vanwege de bouwhistorische, stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarde.

Het pand is architectuurhistorisch van belang als voorbeeld van een bedrijfsmatig gebouw daterend uit de late middeleeuwen waarvan gevelarchitectuur met bloktandlijst, de hoofdvorm en diverse constructieve en bouwhistorisch relevante delen zijn bewaard. Het huis is stedenbouwkundig van belang vanwege de bijdrage aan de lokaal-topografische situatie en de bouwhistorische en ruimtelijke samenhang met de aanpalende buurpanden links langs de Boekholtstraat.

Het huis is cultuurhistorisch van belang als goed bewaard gebleven voorbeeld van een historisch bedrijfsgebouw met restanten van een woningfunctie aan een secundaire straat in de historische stad.